

**ТЪЛ И СНАБЖЕНИЕ
СОВЕТСКИХ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ**

**Az elektronikus számítógépek és a vezetési rendszerek
automatizálása alapján**

*Irta: N. V ar l a m o v professzor, a hadtudományok doktora
(Megjelent: a Til i Szabzsenyije 1980/7. számában)*

A csapatok hadtápbiztosításának különböző folyamatai, azok bonyolultsága és összefüggései rendszerint olyan jellemzőket hordoznak, amelyek megkövetelik a törzsektől és a szolgálatoktól a hadművelleti-hadtáp helyzet tudományos elemzését, prognosztizálását. Ezért szükséges a legrövidebb idő alatt értékelni, előkészíteni az elhatározások különböző variánsait és kidolgozni az optimális terveket.

A törzsek és szolgálatok fontos feladata az alárendelt hadtápegységek és intézetek, vezetési tagozatok tevékenységének pontos irányítása, amely a csapatok teljes és időbeni biztosítását szolgálja.

A végrehajtandó feladatok – bármely vezetési szinten vizsgáljuk – folyamatosan bővülnek, míg az elhatározásra, illetve annak lejtatására rendelkezésre álló időmennyiség csökken. Az ilyen körülmények között lényeges szerepet játszik azoknak a módszereknek, eljárásoknak a kiválasztása, amelyek garantálják a vezetés operativitását, folyamatosságát és rugalmasságát. Nyilvánvaló, hogy az operativitás érdekében jelentős szerepet játszanak az elektronikus számítógépek és az automatizált vezetési rendszerek.

Az automatizált vezetési rendszerek funkcionálása esetén a törzsek és szolgálatok beosztottjai a vezetést a technikai eszközök segítségével valósítják meg.

A tudományos kísérletek és gyakorlatok tapasztalatai azt mutatják, hogy a legnagyobb eredményt a technikai eszközök komplex felhasználásával érhetjük el.

A hadtápvezetési szerek munkájának tartalma és sorrendje a logikai-matematikai módszerek és számítógépek alkalmazása esetén sem változik, csak a módszer és néhány funkció megjelenése a különbség. Így továbbra is nyilván kell tartani a hadtápegységek és intézetek kapacitását, helyzetét, a közlekedési hálózatot, az anyagi eszközöket, a szállítóteret, az egészségügyi helyzetet stb. Ugyanakkor a hadtápszervek tevékenységében olyan új funkciók jelentkeznek, mint az elhatározás induló adatainak szigorú tartalmi és formai előkészítése ESZG-ekre, az ESZG-k elhelyezése, áttelepítése, őrzése-védelme az előkészítés és a harctevékenység során, nem beszélve az új típusú okmányok megjelenéséről.

Az automatizált vezetési rendszer megjelenése – a vezetés tökéletesítésének minőségileg új szakaszát jelenti, amely az állománytól nemcsak új ismereteket, hanem pszichológiai felkészítést is igényel.

A vezetési szervek munkájának lényegét – az oktató tevékenység képezi, mely kapcsolatos az ESZG-k által szolgáltatott eredmények elemzésével; az átgondolt elhatározással, annak az alárendeltekhez történő lejtuttatásával, valamint a segítségnyújtással.

Az adatok gyűjtése, nyilvántartása és közzététele folyamatának automatizálása megváltoztatja a hadtápbiztosítás tervezésének módszerét. Ez azzal is indokolható, hogy rész-, illetve összesített terveket egy időben is kidolgozhatják és nem egymás utáni sorrendben, mint amikor a hadtápkormányokat kézzel készítik el.

A terv, intézkedés, parancs és más kivonatok a végrehajtókhoz az ESZG-k funkcionálása esetén technikai eszközökön lejtuttatható az alárendelt hadtápvezető szervekhez.

Az információ folyamatának gyűjtése és feldolgozása elvileg is különbözik a jelenlegitől, azért, mert a hadtáphelyzetről érkező adatok egybeesnek a felterjesztendő jelentések szempontjaival, ami lehetővé teszi valóságos adatok ismeretét a hadtápegységek és -alegységek helyzetéről, elősegíti az elhatározás meghozatalát rövid időn belül.

Ezáltal a sürgős információ a „forrás”-tól jut el a szükséges helyre és ezt felhasználva a felelős beosztású személyek azt a szükséges mértékben megkapják.

Az ESZG-n a feladatmegoldás három ütemben megy végbe: az előkészítő; a gépi feldolgozás és az ellenőrzés, illetve az eredmények átadása.

Az automatizált vezetési rendszer működése esetén meg kell határozni az információk feldolgozásának sorrendjét.

A vezetési szervekben a tisztek felelősek az adatok előkészítéséért, a csapatoktól történő információk beérkezéséért, az információk változásának közléséért.

A logikai-matematikai módszerek és a számítógépek eredményes gyakorlati alkalmazása elképzelhetetlen a vezetési folyamatok tanulmányozása és automatizálási eszközök ismerete nélkül.

A gyakorlatok és hadijátékok alkalmával (hadműveleti idő ugratáskor) az ESZG-k segítségével komplexen a legfontosabb feladatok kerülnek megoldásra, a dokumentumok megfelelnek a valóságnak, a konkrét hadtáphelyzetnek.

A hadtáptörzseknek és -szolgálatoknak nagy segítséget nyújtanak azok az automatizált eszközök, amelyek az elhatározás és tervezésben felhasználhatók és lényegesen lerövidítik a feldolgozási időszükségletet. Hiszen a csapatok biztosítására – valamennyi anyaggal – szolgáló tervek kidolgozására hagyományos módon, néhány napra van szükség és az ESZG-kel néhány órára csökkenthető.

Figyelembe kell venni, hogy a vezetés hatékonysága nagyban függ az ESZG-k típusától. A párhuzamos tervezési modell felhasználásával részmodelleket lehet alkalmazni a következő változatok alapján, megoldható feladat elkülönített ESZG-n; komplex feladat az elhatározás részére ESZG felhasználásával a vezetési tagozatokban; komplex hadtápvezetési modell az automatizált vezetési rendszer funkcionálása esetén.

Az egyes feladatok előkészítési időszükséglete a feladat jellegétől, az ESZG típusától függően 5–10 perctől, egy óráig terjedhet.

A vezetés hatékonysága a komplex feladatok megoldásával 5–8-szorosára növekedhet. Ez megköveteli az információ pontos előkészítését és okmányok egyszerűsítését.

Az okmányokat valamennyi hadtáptagozatban ezért egységesíteni kell. Az intézkedések, tervek, jelentések stb. formai szempontból meg kell, hogy feleljenek a technikai eszközök lehetőségeinek, úgy stacionáris, mint táborigényviszonyok között.

Az automatizált vezetési rendszer információs és matematikai biztosítása érdekében célszerű létrehozni az adatbankot. Ez alatt a hadműveleti-hadtáp információ tömege, a programok (beleértve a programnyelvet is), a technikai eszközök stb. értendő. Külön figyelmet kell fordítani az adatok alap-bázisára és a változó információra.

Az adatbankok alkalmazása az ESZG-kenél lehetővé teszi, hogy tízszer rövidebb idő alatt kapjuk meg az eredményt, mint anélkül. Például a raktárakban levő anyagi eszközök mennyiségét 15–20 mp alatt megtudjuk, de ha adatbank nincs, akkor erre 10–15 perc is szükséges.

A hadtáp vezetési szervek operativitását, pontosságát növelni csak a komplex automatizálással, gépesítéssel az automatizált vezetési rendszerrel lehet.

Egy sor gyakorlat, hadijáték már bebizonyította a fentiek szükségességét a csapatok és a flotta hadtáp harcckészültsége további növelése érdekében.